

Nils Lundkvist
Avfall
08-508 465 60
nils.lundkvist@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2011-02-17

Statens Energimyndighets rapport för biogasstrategi. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Nämnden beslutar om omedelbar justering.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Marita Söderqvist
Avdelningschef

Sammanfattning

Övergripande noteras att remissen berör delar inom området produktion, distribution och användning av biogas från råvaran till slutanvändning.

Trafikkontoret har i huvudsak samma uppfattning som rapporten avseende förslag som utvecklar och förstärker produktionen av biogas, alltså att produktionen måste öka och att substrat som innebär att kretslopp sluts och att metanutsläppen minskas används i mesta möjliga mån. Kontoret har också överensstämmande uppfattning om att forskning kring effektivisering av biogasproduktionen och återföringen av näringsämnen till produktiv mark är mycket viktig och skall stödjas.

Trafikkontoret vill utifrån den egna verksamheten föra fram följande kommentarer till utredningen där uppfattningen delvis inte överensstämmer med rapportens bedömningar.

Trafikkontoret vill framhålla att alla typer av avfallssubstrat som finns i samhället och som genom lämplig hantering kan uppfylla nämnda krav bör betraktas likvärdigt. Substrat i form av avfallsprodukter såsom matavfall och liknande avfall kommer inte att kunna täcka de behov av biogas till fordonsbränsle i staden och regionen utan även andra substrat måste utnyttjas.

Det underskott på biogas och den ännu inte tillräckligt utbyggda distributionen och antalet tankningsställen som finns i Stockholm har fått som följd att transportsektorn, får leta och köa för att kunna tanka. Distribution och tankställen har inte tillräckligt tagits med i utredningens slutsatser och förslag för att efterfrågan på biogas och produktionen av biogas skall kunna utvecklas som ett tillgängligt och miljömässigt bra fordonsbränsle. Det är därför enligt kontoret väsentligt att forskning och utveckling av distributionen av biogas såväl som att förutsättningarna för utbyggnad av tankningsmöjligheter förstärks.

Trafikkontoret anser av miljömässiga skäl att användningen av den producerade biogasen som fordonsbränsle är att föredra jämfört med att använda det för annan energiproduktion.

Det är också väsentligt att konstatera att placering av produktionsanläggningen inte behöver vara inne i storstadsregionen även om biogasen har sin huvudsakliga avsättning där. I framtiden där all näring i form av rötrest återförs till jordbruket måste distributionen och transporterna av såväl substrat och biogas som rötrest tas med för att ett effektivt system för den framtida biogasstrategin skall uppnås.

I utredningens sammanfattade slutsatser och förslag bör de ekonomiska konsekvenserna av förslagen i strategin belysas tydligare.

Beredning av ärendet

Ärendet har beretts i samråd med trafikkontorets avdelning för stadsmiljö, miljöförvaltningen samt stadsbyggnadskontoret.

Bakgrund

Trafik- och renhållningsnämnden har fått för yttrande, remiss om Statens energimyndighets rapport för biogasstrategi. Energimyndigheten fick uppdrag att i samråd med Jordbruksverket och Naturvårdsverket utveckla en sektorsövergripande långsiktig strategi samt föreslå åtgärder som på lång och kort sikt bidrar till ökad användning av biogas.

Arbetet har bedrivits i en partssammansatt arbetsgrupp från de tre berörda verken. Arbetsgruppen har tagit del av den kunskap som finns bland biogasintressenterna i

samhället i form av hearingar, faktaunderlag, synpunkter och offentliga seminarier samt förslag.

I samråd med Jordbruksverket och Naturvårdsverket har Energimyndigheten överlämnat slutrapporten: ***En sektorsövergripande biogasstrategi.***

Vid framtagningen av "En sektorsövergripande biogas strategi" fick Energimyndigheten direktiv enligt följande.

Strategin och de åtgärder denna föranleder skulle samhällsekonomiskt sammantaget bidra till att uppnå de redan fastslagna politiska målen. Särskilt skulle beaktas kostnads- och energieffektivitet, transportsektorns fossilberoende, miljömålen, utvecklingen av relevanta initiativ inom EU och internationellt, samt svensk industris konkurrenskraft.

Förslagen fick inte påverka statens utgifter, utan skulle rymmas inom befintliga anslag.

Hinder för fortsatt utveckling skulle identifieras och förslag till lösningar redovisas. Vidare skulle styrmedlens, forskningen och andra offentliga insatser betydelse för biogasens konkurrenskraft samt industriella aktörers möjligheter att stärka sin internationella konkurrenskraft analyseras. Härutöver ingick att utreda förutsättningar för och lämna förslag till en svensk reglering som tillåter efterkonvertering av traktorer till gasdrift.

Slutligen ingick att utreda eventuella konsekvenser för användningen av biogas när skattelättnaderna för naturgas som fordonsbränsle minskar eller upphör.

Utredningens förslag till en sektorsövergripande strategi har sammanfattats i ett antal punktsatser bilagda i Bilaga 1, "Sammanfattning av utredningens förslag till sektorövergripande strategi".

Övergripande noteras att utredningen har berört delar inom området produktion, distribution och användning av biogas från råvaran till slutanvändning.

De punktsatser som har direkt eller annan väsentlig inverkan för Trafik- och renhållningsnämndens verksamhet och på Stockholms Stads mål om att vara fossilbränslefrött 2050 kommenteras nedan.

Utredningen tar upp och lägger förslag i strategin som är positiva för en utveckling av såväl produktion som användning av biogas. Exempel på detta är

- Prioritera substrat för biogas som sluter kretslopp och reducerar klimatpåverkan såsom metanreduktion.

- Öka gasproduktionen och förutsättningarna för återföring av den växtnäring som blir tillgänglig vid biogasproduktion genom forskning, teknikutveckling, ekonomiska styrmedel och styrmedel för förnyelsebara drivmedel.
- Regelsystem för anslutning till t.ex. gasnät ses över och kompletteras där regler saknas.
- Samverkan mellan befintliga och tillkommande aktörer inom biogasområdet för att t.ex. utnyttja stordriftsfördelar för uppgradering av biogasen och utnyttjande av redan befintlig rötningskapacitet.

Trafikkontorets synpunkter

De synpunkter som lämnas här är trafikkontorets synpunkter med direkt eller annan inverkan för Stockholms stad inom trafikkontorets ansvarsområden.

Trafikkontoret har i huvudsak samma uppfattning som rapporten avseende förslag som utvecklar och förstärker produktionen av biogas, alltså att produktionen måste öka och att substrat som innebär att kretslopp sluts och att metanutsläppen minskas används i mesta möjliga mån. Trafikkontoret har också överensstämmande uppfattning om att forskning kring effektivisering av biogasproduktionen och att återföringen av näringsämnen till produktiv mark är mycket viktig.

Trafikkontoret vill utifrån den egna verksamheten föra fram följande kommentarer till utredningen där uppfattningen delvis eller helt inte överensstämmer med rapportens bedömningar.

Rapporten gör en distinktion mellan olika substrat som uppfyller ovanstående krav dvs. förstärker produktionen av biogas och är från substrat där kretslopp sluts och metanutsläppen minskas. Trafikkontoret vill framhålla att alla typer av avfallssubstrat som finns i samhället och som genom lämplig hantering kan uppfylla nämnda krav om bör behandlas lika. Detta framför allt för att inte suboptimeringar uppstår som begränsar tekniska utvecklingen och begränsar intresset för att bidra till ökad och effektiv produktion av biogas.

De olika substrat som används idag och som i rapporten anses ha lättare t.ex. matavfall eller svårare t.ex. gödsel att konkurrera föreslås värderas olika när det gäller framtida stöd. Exempelvis gör rapporten olika värdering mellan den ökade produktionen av biogas, att sluta kretslopp och metanreduktionen vid hantering av deponigas, matavfallsrötning och gödselhantering. Att matavfall och liknande biologiskt nedbrytbart avfall definieras som hushållsavfall där biogasproduktionen finansieras via lagreglerad avfallsavgift och gödsel samt rester från jordbruket

eller industrin inte alltid betraktas som avfall där därför hanteringen finansieras på annat sätt, bedöms olika kan medföra att substrat omdefinieras till/från att vara avfall beroende på grund av utformningen av framtida stöd. Vi anser att de olika substraten i stället bör värderas neutralt och lika så att förutsättningarna för att uppnå kraven, dvs. att produktionen av biogas måste öka och att substrat som innebär att kretslopp sluts prioriteras och att metanutsläppen minskas, stöds/behandlas lika.

Viktigt är också att förtydliga att även om avfallsprodukter är en väsentlig del i substraten för biogasproduktion så kommer inte matavfall och liknande avfall att kunna täcka de behov av biogas till fordonsbränsle som finns och kommer att finnas i Stockholm och regionen.

Redan idag krävs att biogas transporteras till stockholmsregionen från ett flertal produktionsanläggningar i landet för att täcka regionens behov. Regionens olika utredningar har entydigt visat att även om allt biologiskt nedbrytbart avfall i regionen rötas lokalt kommer det framtida behovet inte täckas med lokal produktion.

Trafikkontoret är genom sin avfallsverksamhet och övriga upphandlande entreprenadverksamhet en stor indirekt användare av biogasen som fordonsbränsle och har därför en något avvikande uppfattning än rapporten avseende väsentligheten kring distribution av biogasen. Det underskott på biogas och den ännu inte tillräckligt utbyggda distributionen dvs. antalet tankningsställen som finns i Stockholm, har fått som följd att transportsektorn, sopbilar, taxibilar, distributionsbilar och privata personbilar, som använder biogas får leta och köa för att kunna tanka. Detta ger noterbar negativ samhällsekonomisk och miljömässig inverkan på såväl intresset för användningen av biogas och sedan i sin tur på intresset för utveckling av biogasproduktionen. Distribution och tankställen har inte tillräckligt tagits med i utredningens slutsatser och förslag för att efterfrågan på biogas och produktionen av biogas skall kunna utvecklas till ett miljömässigt bra och tillgängligt fordonsbränsle.

Det är därför enligt kontoret väsentligt att forskning och utveckling av distributionen av biogas såväl som att förutsättningarna för utbyggnad av tankningsmöjligheter förstärks.

Trafikkontoret ser både genom sin avfallsverksamhet och genom övrig upphandlande entreprenadverksamhet användningen av biogasen i form av fordonsbränsle som ett viktigt steg i ett långsiktigt hållbart samhälle med miljömässigt bästa bränsle för transportsektorn. Därför kan möjligheterna att

konvertera traktorer också få en miljömässig fördel inom olika entreprenörsuppdrag i stadsmiljön, men detta måste då också kopplas till distribution av biogas och tankningsmöjligheter.

Kontoret anser av miljömässiga skäl att användningen av den producerade biogasen som fordonsbränsle är att föredra jämfört med att använda det för annan energiproduktion t.ex. kraftvärmeproduktion trots att kostnaderna som fordonsbränsleanvändning är högre. Skälen för detta är att biogasen går att förädla till ett fordonsbränsle för förbränningsmotorer och kan användas i transportsektorn medan andra biobränslen är svårare att förädla så långt att de går att använda för fordonsdrift men väl är användbara för kraftvärmeproduktion.

Långsiktigt kan dock den troliga utvecklingen bli att biogas eller annan bioråvara, t.ex. från förgasning omvandlas till biodiesel eller liknande biobränsle. Denna utveckling har sin bakgrund i att dieselmotorn är avsevärt effektivare än dagens gasmotor och ren biodiesel blir miljömässigt likvärdig med biogas. En sådan utveckling kan snabbt förändra förutsättningarna för såväl placering av produktionsplatser för biogas som för distribution av det utvecklade biobränslet.

Det är också väsentligt att konstatera att placering av produktionsanläggningen inte ur ett totalt miljömässigt och samhällsekonomiskt perspektiv behöver vara inne i storstadsregionen även om biogasen har sin huvudsakliga avsättning där. I framtiden där all näring i form av rötrest återförs till jordbruket måste distributionen och transporterna av såväl substrat och biogas som rötrest tas med för att få ett effektivt system för den framtida biogasstrategin. Verkligheten är ju den att distribution av rötresten ger upphov till mer transportarbete än utvecklad insamling, substrattransport och distribution av biogas tillsammans gör.

Trafikkontoret anser att i utredningens sammanfattade slutsatser och förslag bör de ekonomiska konsekvenserna av förslagen i strategin belysas tydligare.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden godkänner och överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på "Remiss av Statens Energimyndighets rapport för biogasstrategi" Dnr 001-39/2011.

Slut